

Vrijwilligers Palliatieve
Terminale Zorg

Bommelerwaard

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Missie, beleid en strategie	3
2. Hulpvragen en hulpinzet	3
3. Vrijwilligers	5
4. Coördinatoren	8
5. Bestuurlijke organisatie	9
6. Financiële Verantwoording	11

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de Stichting Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg Bommelerwaard. 2021 was – net als 2020 – een vreemd en onrustig jaar. De impact van Covid-19 was nog volop aanwezig en had invloed op de dagelijkse activiteiten van velen. En ook op onze activiteiten. In tegenstelling tot 2020 hebben we in 2021 gelukkig geen periode gehad waarin we onze inzet volledig hebben moeten stoppen. Wel heeft het invloed gehad op de manier van onze inzetten en zeker op de aantallen inzetten. In ons jaarverslag leest u hier meer over.

Ons motto “er zijn” is en blijft leidend voor ons handelen. Dit kunnen we alleen waarmaken dankzij de inzet van onze onvolprezen vrijwilligers. Telkens weer blijkt hun belangeloze, betrokken en deskundige inzet zeer gewaardeerd te worden. Nabestaanden hebben ook in 2021 weer aangegeven dat hun inzet als steunend en ontlastend wordt ervaren. Daarmee dragen we er aan bij dat inwoners in Bommelerwaard in hun eigen vertrouwde omgeving op een zo prettig mogelijke manier afscheid kunnen nemen. En daar mogen we als organisatie best trots op zijn!

Ook wil ik de Stichting Vrienden van VPTZ Bommelerwaard danken voor hun inzet. Hun betrokkenheid uit zich door hun aanwezigheid bij vergaderingen en bijeenkomsten. Mede door hen hebben we als VPTZ financiële rugdekking en zijn we een financieel gezonde stichting die met vertrouwen naar de toekomst kan kijken.

Tot slot wil ik namens het bestuur, eenieder bedanken die op enige wijze heeft bijgedragen aan onze inzet in 2021 en “er zijn” werkelijkheid heeft gemaakt voor vele inwoners van de Bommelerwaard.

Wim Hoven
voorzitter VPTZ Bommelerwaard

1. Missie, beleid en strategie

De missie van VPTZ–Bommelerwaard is heel kort samen te vatten met “er zijn in de laatste levensfase”. Onze opgeleide vrijwilligers bieden in de laatste levensfase tijd, aandacht en ondersteuning aan cliënten en aan diens naasten. Wij streven naar palliatieve terminale zorg in een optimaal samenspel van mantelzorg, vrijwillige en beroepsmatige zorg. De rol van onze vrijwilligers is daarbij onderscheidend, gelijkwaardig, beschikbaar en bekend. Zij zetten zich als goed opgeleide, deskundige en compassievolle vrijwilligers in voor palliatieve terminale zorg waarbij de wensen en behoeften van de cliënt en diens naasten centraal staan.

In de beleidsnotitie 2020 – 2022 is op grond van de analyse van de sterke en zwakke punten van onze organisatie en de kansen en bedreigingen, een aantal beleidsdoelen geformuleerd. Dit is gebeurd in een samenspraak tussen de coördinator en het bestuur.

Als beleidsdoel voor de periode 2020–2022 is geformuleerd dat onze inzet blijvend gericht is op de werving en de bevordering van de kwaliteit en deskundigheid van de vrijwilligers. Daarnaast is het intensiveren van de public relations een belangrijk doel. We willen onze naamsbekendheid vergroten, zowel bij de bevolking als in het circuit van verwijzers en professionals.

Wat de interne organisatie betreft blijven we werken volgens de eisen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), volgens de normen van het “Kader Goed Bestuur” en dragen we zorg voor een goede bedrijfsvoering waarin de structurele uitgaven in overeenstemming zijn met de structurele inkomsten.

De coronajaren 2020 en 2021 hebben ons weliswaar op bepaalde punten belemmerd bij de realisatie van bovengenoemde beleidsdoelen, maar de balans opmakend kunnen we ook stellen dat we een heel eind gekomen zijn.

Het bestuur heeft inmiddels besloten om medio 2022 een tweedaagse sessie / training te organiseren samen met de vrijwilligers. Op de ene dag zal een inhoudelijk onderwerp aan de orde komen. De andere dag zal besteed worden aan het verzamelen van de bouwstenen voor het beleid voor de jaren 2023 t/m 2025.

2. Hulpvragen en hulpinzet

In 2021 heeft Corona ons nog steeds parten gespeeld bij het inzetten van hulp in de thuissituatie, met name tijdens de periodes waarin een lockdown van kracht was.

Via de website communiceerden we dat we enkel en alleen zorg verlenen bij cliënten die niet besmet zijn met het coronavirus of waar geen verdenking is van mogelijke besmetting. Bij een mogelijke verdenking is de inzet direct gestopt. Er vonden vanwege de coronamaatregelen en de kwetsbaarheid van de populatie geen inzetten plaats in de verzorgings- en verpleeghuizen.

Aanmeldingen

In 2021 zijn er 26 aanmeldingen gedaan. Zes daarvan kwamen van cliënten of hun naasten zelf. Achttien aanmeldingen waren afkomstig van de thuiszorg / wijkverpleging en twee van andere zorgorganisaties.

In totaal hebben vier aanmeldingen niet geleid tot een daadwerkelijke inzet van hulp en ondersteuning. In twee gevallen besloten de cliënt en zijn naasten de zorg zelf uit te voeren en twee cliënten overleden voordat de inzet opgestart kon worden.

Hulpinzet en cliënten

In totaal zijn er in 2021 bij 23 cliënten vrijwilligers ingezet (1 inzet liep door van 2020 naar 2021). Ter vergelijking: in het coronajaar 2020 ging het om 19 cliënten; en in 2019 om 30 cliënten. Vanwege de twee coronajaren kunnen we geen conclusies trekken over het al dan niet structureel teruglopen van aanmeldingen. Anderzijds is een punt van aandacht de landelijk gesignaleerde trend dat de inzet in de thuissituatie aan het teruglopen is door de aanwezigheid van hospices en de opkomst van (particuliere) bureaus die professionele (24 uurs-) hulp inzetten.

In 2021 is in totaal 490 uur aan hulp ingezet.

Er is elf keer 's nachts (23.00 – 07.00 uur) hulp ingezet.

De gemiddelde ondersteuningsperiode in dagen was: 6.

Over de 23 cliënten was de ondersteuningsperiode als volgt verdeeld:

<u>ondersteuningsperiode</u>	<u>aantal</u>
1 dag	10
2 - 7 dagen	5
8 - 30 dagen	3
31 - 90 dagen	3
onbekend	2

Uit onderstaande tabel blijkt dat de hulpinzet met name plaats vindt bij ouderen, in het bijzonder bij mensen ouder dan 81 jaar.

<u>leeftijd</u>	<u>aantal</u>
< 40 jaar	0
41 - 60 jaar	2
61 - 80 jaar	9
> 81 jaar	11
onbekend	1

Ervaringen en waardering cliënten

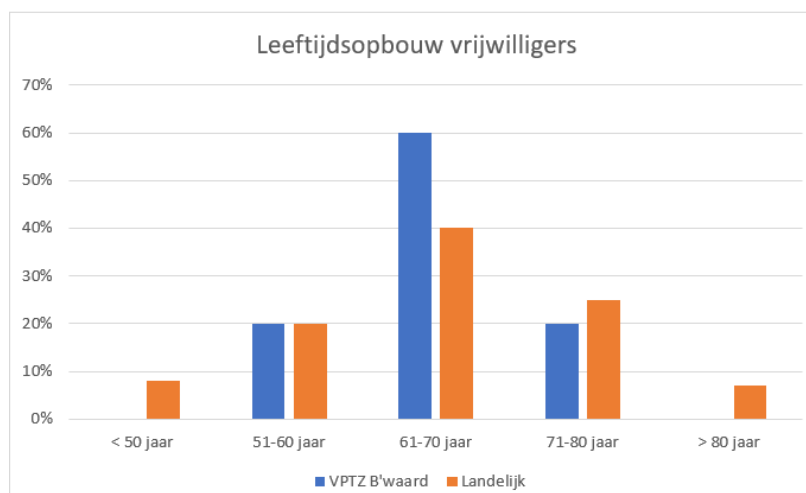

In de evaluaties die een aantal weken na overlijden werden gehouden met nabestaanden die hier aan mee wilden werken, is zonder uitzondering gebleken dat de inzet door de vrijwilligers van VPTZ als zeer positief werd ervaren. Nabestaanden hebben de inzetten als steunend en ontlastend ervaren. De nabestaanden gaven aan dankzij de vrijwilligers even op adem te kunnen komen, een nacht goed door te kunnen slapen of aandacht aan het werk te hebben kunnen besteden. De flexibiliteit, prettige communicatie, deskundigheid en het snelle kunnen schakelen werden als koesterpunten genoemd.

3. Vrijwilligers

Het werk van VPTZ Bommelerwaard kan niet gedaan worden zonder vrijwilligers. Wij hebben een groep van 10 enthousiaste, gemotiveerde en deskundige vrijwilligers. Dankzij dit aantal kon in 2021 voldaan worden aan alle aanvragen voor hulp en ondersteuning. Niemand van de vrijwilligersgroep is gestopt met het werk.

De meeste vrijwilligers hebben de leeftijd van 61 tot 70 jaar. Hierin wijken we niet af van het landelijk beeld (wel in percentages). Verder valt op dat we geen vrijwilligers hebben uit de categorie jonger dan 50 jaar en uit de groep 80-plus.

Voor de werving van nieuwe vrijwilligers is er een folder beschikbaar waarin we zeggen dat het werk niet gemakkelijk is, maar wel heel waardevol.

We schrijven dat je er als vrijwilliger van VPTZ bent voor de patiënt en zijn omgeving; dat je een luisterend oor biedt; dat je bij de patiënt waakt; dat je helpt bij lichte persoonlijke

verzorging; dat je er voor zorgt dat de mantelzorgers even op adem kunnen komen en dat je sociale en emotionele ondersteuning geeft.

Aan het eind van het verslagjaar hebben zich twee vrijwilligers aangemeld, die in 2022 gaan starten, nadat de introductietraining is gevolgd.

Training en scholing

Iedere nieuwe vrijwilliger volgt voordat hij/zij aan het werk gaat een introductietraining van 6 modules. In deze training komen onderwerpen aan de orde als: de betekenis van de palliatieve zorg, de praktische verzorging aan bed, wat houdt het werk als vrijwilliger in; het omgaan met verlies, dood en rouw; het omgaan met emoties; het respect voor de medemens en zijn/haar naasten; het beleid van de organisatie. Bij aanvang van het vrijwilligerswerk wordt de nieuwe vrijwilliger gekoppeld aan een ervaren vrijwilliger om zo de eerste ervaringen op te doen.

Daarnaast verzorgen wij zelf praktische bijscholingen om de kwaliteit en de deskundigheid van onze vrijwilligers te vergroten.

In het coronajaar was het echter passen en meten wat de trainingen en bijscholingen betreft. Eén nieuwe vrijwilliger heeft de introductietraining via zelfstudiemodules gevolgd, aangevuld met eigen, praktische ondersteuning. Drie vrijwilligers hebben nog een training bij de VPTZ-Academie kunnen volgen. Het ging om de trainingen “Waarden en normen en je eigen persoonlijkheid”; “Balans in verlies” en “Dichtbij jezelf, dichtbij de ander”.

Andere trainingen waarvoor was ingeschreven, zijn vanwege Covid geannuleerd.

De gehele groep vrijwilligers heeft in juli 2021 een training in tiltechnieken en lichamelijke verzorging gevolgd. Deze training was door ons zelf georganiseerd in samenwerking met Brabantzorg. De training is door de vrijwilligers als bijzonder zinvol ervaren.

Een tweede scholing (van een hele dag) stond voor november gepland, het programma was ook al voorbereid; maar moest helaas door de toen geldende coronamaatregelen geannuleerd worden.

Deze training is in het voorjaar van 2022 uitgevoerd (op 20 april om precies te zijn).

Vanwege Covid en de daarmee samenhangende maatregelen konden ook de gebruikelijke vrijwilligersbijeenkomsten geen doorgang vinden. De coördinator heeft dit opgevangen door in kleine groepjes 3 afzonderlijke bijeenkomsten met de vrijwilligers te organiseren. Om diezelfde redenen kon in 2021 ook de Nieuwjaarsbijeenkomst niet plaats vinden.

Waardering

We vinden het belangrijk om onze waardering en erkenning voor het werk dat onze vrijwilligers verrichten te laten blijken.

Jaarlijks organiseren we eind augustus een zogenoemde “verwendag”. In 2021 bestond dit uit een boottocht van Kerkdriel naar Heusden, waar “voet aan wal werd gezet”. Op de terugtocht werd genoten van een smakelijk warm en koud buffet.

Rond de decemberfeestdagen ontvangen de vrijwilligers een “kerstattentie”. Tevens is er extra aandacht voor verjaardagen en jubilea, maar ook bij ziekte of andere (nare) privé-omstandigheden.

Vertrouwenspersoon

De functie van vertrouwenspersoon wordt sinds 2009 ingevuld door Hans van den Bosch. Gezien zijn achtergrond als huisarts vroeg het bestuur hem de taken van vertrouwenspersoon over te nemen van zijn voorganger in het bestuur.

De bedoeling is dat problemen op velerlei gebieden kunnen worden besproken. Het uitgangspunt is dat een eventueel probleem in een zo vroeg mogelijke fase aangepakt moet worden; voorkomen is beter dan genezen. Daarom woont de vertrouwenspersoon alle activiteiten van de vrijwilligers bij, zoals de groepsbijeenkomsten, de studiedagen en ook de gezellige activiteiten.

Zo kunnen, heel laagdrempelig, mogelijke knelpunten in een vroege fase worden aangepakt. Tijdens de koffie, de lunch of zomaar tussendoor kan er van alles besproken worden of makkelijk een nieuwe afspraak worden gemaakt. Ook hier ‘er zijn’ en luisteren werkt toch beter dan telefonisch contact.

Samen met de coördinator bezoekt de vertrouwenspersoon om de paar jaar alle vrijwilligers thuis.

Dankzij deze werkwijze was er ook het afgelopen jaar geen probleem wat op deze manier niet opgelost kon worden.

Zakelijke regelingen

Voor en met de vrijwilligers zijn nog enkele zakelijke regelingen en afspraken van toepassing.

Alle vrijwilligers, krijgen na afloop van de introductie cursus een vrijwilligersovereenkomst ter ondertekening aangeboden. In die overeenkomst staan onder meer vermeld de doelstelling van de organisatie, de voorwaarden en de onderlinge verwachtingen, de begeleiding, de afspraken m.b.t. inzet en ziekte en de onkostenvergoeding.

Tevens overleggen de vrijwilligers een verklaring omtrent het gedrag (VOG) en ondertekenen zij de gedragscode van onze organisatie.

De vrijwilligers ontvangen een onkostenvergoeding voor hun werkzaamheden. De hoogte ervan varieert met het aantal uren dat men op jaarbasis is ingezet. Voor de inzet 's nachts is een “toeslag” van toepassing. Ook de vrijwillige coördinatoren ontvangen een extra vergoeding voor hun coördinatie-werkzaamheden.

Het bestuur heeft per 1 januari 2021 de onkostenvergoedingen verhoogd.

In het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) vullen alle vrijwilligers (en ook de bestuursleden) een toestemmingsverklaring in, waarmee zij aangeven welke gegevens wel of niet gebruikt mogen worden en voor welke doeleinden.

4. Coördinatoren

VPTZ Bommelerwaard heeft de beschikking over 3 coördinatoren. Met een coördinator, mevrouw Sabine van Pelt, is een dienstverband afgesloten. De andere twee coördinatoren (de dames Ada van der Pol en Tiny Rijken) dragen op vrijwillige basis zorg voor de vervanging van Sabine van Pelt. Dat is structureel eens per maand in het weekeinde en verder tijdens vakanties en ziekte. Aan coördinatie werd in 2021 totaal 575 uren besteed. De drie coördinatoren verzorgen gezamenlijk een 24 / 7 bereikbaarheid.

De functie en de taken van de coördinator zijn kort samengevat de volgende.

De coördinator draagt zorg voor de afstemming van vraag en aanbod. Concreet betekent dit dat zij met de aanvrager een intakegesprek voert. Daarbij worden de wensen en behoeften van de hulpvrager vertaald in een passend ondersteuningsaanbod. Vervolgens wordt een match gemaakt met een geschikte en beschikbare vrijwilliger.

Tijdens de inzet bewaakt de coördinator de inhoud en de kwaliteit van het aanbod, onderhoudt het contact met de cliënt, zijn naasten en eventuele mantelzorgers en professionele zorgverleners. De coördinator zorgt ook voor een goede afsluiting van het hulpproces.

foto: VPTZ Nederland

De coördinator voert tevens alle werkzaamheden uit die horen bij het werven, begeleiden en ondersteunen en scholen van vrijwilligers. De coördinator is ook de “verbindingspersoon” tussen bestuur en vrijwilligers en onderhoudt contacten met andere organisaties binnen en buiten het VPTZ-netwerk.

Zoals hierboven al aangegeven zijn er in 2021 26 aanvragen geweest. Er zijn derhalve even zoveel intakegesprekken gevoerd.

Na beëindiging van de inzet heeft de coördinator een nagesprek met een van de directe naasten van de cliënt. Aan de hand van een aantal gespreksonderwerpen wordt de inzet geëvalueerd.

Sabine van Pelt heeft in het verslagjaar de training “het voeren van lastige gesprekken” gevolgd, georganiseerd door de VPTZ-academie.

Tevens neemt zij deel aan de netwerken “Brabant Breed” en “VPTZ boven de rivieren” en onderhoudt zij de contacten met de relevante, professionele hulpverleners en zorgorganisaties.

5. Bestuurlijke organisatie

Bestuur en bestuurssamenstelling

VPTZ–Bommelerwaard heeft als juridische structuur de stichtingsvorm met een bestuur. In de statuten is vastgelegd dat het bestuur minimaal uit vijf en maximaal uit zeven leden bestaat. Volgens de statuten is het bestuur belast met het besturen van de stichting. Met het van kracht worden van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) vindt onder andere een toets plaats of de huidige statuten voldoen aan de normen en eisen van de WBTR. Als dat niet het geval is krijgen organisaties als de onze enkele jaren de tijd om de statuten daarop aan te passen.

De leden van het bestuur hebben zitting op persoonlijke titel. Zij ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden. Zij hebben wel recht op vergoeding van de kosten die door hen in de uitoefening van hun functie zijn gemaakt.

In 2021 zijn de leden van het bestuur ingeschreven in het zogenoemde UBO–register van de Kamer van Koophandel (UBO staat voor Ultimate Beneficial Owners, oftewel uiteindelijk belanghebbenden).

Eind 2020 gaf de secretaris van het bestuur, mevrouw L. Merks, aan niet meer beschikbaar te zijn voor een nieuwe termijn. Vanwege de coronamaatregelen liep de invulling van de naderende bestuursvacature enige vertraging op. Aangezien er twee geschikte kandidaten waren, besloot het bestuur beiden per 1 juni 2021 te benoemen.

Vanaf 1 juni 2021 is de bestuurssamenstelling als volgt:

Wim Hoven	voorzitter
Gerda Koekkoek	secretaris
Ans Nettenbreijers	penningmeester
Hans van den Bosch	algemeen bestuurslid; vertrouwenspersoon
Hedy Reniers	algemeen bestuurslid
Anneke Knuvers	algemeen bestuurslid; public relations.

De bestuursleden worden benoemd voor een periode van vier jaar en zijn herbenoembaar. In de statuten is vastgelegd dat er rooster van aftreden is. Met de benoeming van de twee nieuwe bestuursleden per 1 juni 2021 is het rooster daarop aangepast en vastgesteld. In 2021 zijn Wim Hoven en Hans van den Bosch voor een nieuwe termijn herbenoemd.

Samenwerking en netwerkbijeenkomsten

Naast de werkcontacten die de coördinator onderhoudt, participeren ook bestuursleden in netwerken in de regio Bommelerwaard en in de netwerken gekoppeld aan de VPTZ.

Zo heeft de voorzitter deelgenomen aan een (digitale) regionale vergadering, waarin gesproken is over de criteria voor het lidmaatschap van VPTZ–Nederland. Aan te sluiten organisaties zullen voortaan moeten voldoen aan bepaalde kwaliteitseisen.

Daarnaast hebben de voorzitter en de coördinator een bijdrage geleverd aan “meedenksessies” over het meerjarenbeleidsplan van VPTZ–Nederland. En in lijn daarmee hebben twee bestuursleden deelgenomen aan de bestuurlijke bijeenkomst van het Netwerk

Palliatieve Zorg 's-Hertogenbosch–Bommelerwaard, dat eveneens het meerjarenbeleid en de samenwerking tot onderwerp had.

Tot slot moet nog gemeld worden dat de voorzitter deel neemt aan het “voorzittersoverleg tussen Maas en Lek”. Hierin participeren naast VPTZ–Bommelerwaard ook VPTZ Rivierenland (Tiel en Buren) en VPTZ Culemborg–West Betuwe.

In de afgelopen jaren zijn de ontwikkelingen met betrekking tot het realiseren van een hospice door Stichting De Samaritaan gevolgd. Inmiddels is bekend dat in 2022 met de bouw van het hospice in Zaltbommel gestart wordt. Het bestuur wil de banden met de Samaritaan weer meer aanhalen en heeft eind 2021 het initiatief genomen voor een overleg. Vanwege de lockdown heeft dat overleg pas in 2022 plaats kunnen vinden.

Public relations

Een van de actiepunten voortvloeiend uit het beleidsplan is het vergroten van de naamsbekendheid van onze organisatie. De “klassieke” middelen die daarvoor worden ingezet zijn een tweewekelijkse advertentie in het regionale weekblad, folders en nieuwsbrieven die neergelegd worden bij relevante organisaties en hulpverleners en regelmatig contact onderhouden met belangrijke verwijzers, zoals de medewerkers van de thuiszorg en de transferpunten in de ziekenhuizen. Tevens is er in het kader van de “Dag van de palliatieve zorg” (9 oktober) een artikel geplaatst in de Bommelerwaardgids over het werk van VPTZ–Bommelerwaard.

We werken tevens aan onze naamsbekendheid via onze deelname aan het project “De juiste zorg in de laatste levensjaren, op de juiste plek”. Dit project richt zich op de regionale implementatie van een proactief zorgplan waarin cliënten samen met hulpverleners wensen en behoeften ten aanzien van hun laatste levensjaren kunnen vastleggen. Daarnaast richt het project zich op regionale scholing t.a.v. proactieve zorg en op het opzetten van een publiekscampagne. De publiekscampagne is in 2021 opgestart en richt zich op de inwoners van de regio 's Hertogenbosch – Bommelerwaard, met als doel: tijdiger het gesprek voeren over datgene wat belangrijk voor je is en dit ook aan je dierbaren en/of hulpverleners laten weten. Hiervoor zijn een aantal concrete activiteiten uitgezet en producten ontwikkeld, zoals advertorials in lokale bladen, een film voor zowel burgers als professionals, standaard teksten voor sociale media campagnes. In 2022 staat een groter publieksevenement op stapel

Maar er is behoefte om nog meer op structurele wijze te werken aan onze public relations, in de vorm van een p.r.– en marketingplan. Het bestuur onderzoekt de mogelijkheden op welke wijze hiervoor ondersteuning van buitenaf in te schakelen is.

6. Financiële verantwoording

VPTZ–Bommelerwaard heeft een ANBI–status en heeft daardoor de plicht de financiële jaargegevens te publiceren. Vanaf 1 januari 2021 zijn grotere ANBI's verplicht voor deze publicatie gebruik te maken van standaardformulieren; kleinere ANBI's kunnen dit optioneel doen. Het bestuur heeft besloten om voor het financieel jaarverslag voortaan gebruik te maken van de standaardformulieren.

Hieronder de jaarrekening 2021 en de toelichting daarop.

	2020	2021
kosten personeel en vrijwilligers	20.911	25.176
training en scholing	1.468	665
p.r.–kosten, advertenties en reclame	3.175	2.176
website	102	1.008
viering jubileum en kosten nieuwsbrief	940	0
kantoorkosten	3.816	2.414
Totaal kosten	30.412	31.439
Totaal baten	38.504	36.973
Resultaat	8.092	5.534

Toelichting:

- o onder "(reis–)kosten personeel en vrijwilligers" zijn opgenomen de loonkosten van de coördinator, en de vergoedingen en reiskosten die zijn uitbetaald aan de coördinator, de vrijwilligers en de bestuursleden De coördinator ontvangt loon conform de CAO VVT. Bestuur en andere vrijwilligers ontvangen enkel een reiskostenvergoeding
- o training: coördinator en vrijwilligers volgen verplichte en vrijwillige trainingen, voornamelijk bij de landelijke VPTZ–organisatie
- o onder PR–kosten zijn hoofdzakelijk opgenomen de advertenties in regionale bladen en de vermelding in de telefoongids
- o onder kantoorkosten zijn opgenomen: telefoon– en portokosten, salarisadministratie, lidmaatschap VPTZ Nederland, drukwerk, verzekeringen etc.
- o baten bestaan hoofdzakelijk uit de subsidie van het Ministerie van VWS
- o RSIN / Fiscaal nummer: 8090.70.297